

Sygn. akt II AKa 297/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2014r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Barbara Lubańska-Mazurkiewicz - spr.

Sędziowie: SA – Hanna Wnękowska

SO (del.) – Małgorzata Janicz

Protokolant: – st. sekr. sąd. Marzena Brzozowska

przy udziale Prokuratora Leszka Woźniaka

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014 r.

sprawy B. S.

oskarżonej z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

na skutek apelacji, wniesionych przez obrońcę i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 9 maja 2014 r. sygn. akt V K 42/13

- uchyla zaskarżony wyrok wobec B. S. w części dotyczącej orzeczenia o karze i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie do ponownego rozpoznania;

- w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. K. – Kancelaria Adwokacka w W. 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł, w tym 23% VAT, za obronę z urzędu przed sądem odwoławczym.

UZASADNIENIE

B. S. została oskarżona o to, że:

w dniu 5 października 2012 roku w W., w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...) działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia Z. L. ugodziła go dwukrotnie nożem powodując ranę kłutą przedniej górnej powierzchni klatki piersiowej po stronie prawej z kanałem drążącym w mięśniu piersiowym większym na głębokość około 4 cm przebiegającym od przodu ku tyłowi i nieco od dołu ku górze oraz ranę kłutą w prawej okolicy pachwinowej z kanałem drążącym w tkankach miękkich uda z uszkodzeniem w jego przebiegu tętnicy udowej - na granicy tętnicy biodrowej zewnętrznej - kończącym się ślepo w mięśniu biodrowo - lędźwiowym prawym z kanałem rany przebiegającym od przodu ku tyłowi, nieco od strony prawej ku lewej i nieco od dołu ku górze, drążącym na głębokość 11-12 cm, co skutkowało zgonem Z. L. spowodowanym jego wykrwawieniem, przy czym czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 9 maja 2014 r. sygn. akt V K 42/13 oskarżoną B. S. uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za to z mocy art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt 2 k.k. wymierzył karę 2 (dwóch) lat i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonej na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 5 października 2012 r. do dnia 9 maja 2014 r.;

na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. orzekł zwrot oskarżonej dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych na k - 93 pod pozycjami od 1 do 5 i od 12 do 16;

na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. orzekł zwrot D. L. dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych na k - 93 pod pozycjami od 7 do 11;

na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego opisanego w wykazie dowodów rzeczowych na k. 93 pod pozycją 6 i nakazał jego zniszczenie;

zasądził od Skarbu Państwa z tytułu obrony z urzędu na rzecz A.. J. K., Kancelaria Adwokacka (...)-(...) W., ul. (...) kwotę 1992 złotych 60 groszy brutto;

zwolnił oskarżoną od ponoszenia opłaty sądowej a koszty postępowania przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Wyrok powyższy został zaskarżony przez obrońcę i prokuratora.

Obrońca zaskarżyła wyrok w całości.

Na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k., w/w wyrokowi zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść rozstrzygnięcia, wyrażający się w wadliwym ustaleniu po stronie oskarżonej zamiaru ewentualnego zabójstwa, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy przemawia za istnieniem u oskarżonej jedynie zamiaru ciężkiego uszkodzenia ciała Z. L., a co w konsekwencji rzutowało na przyjęcie błędnej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonej.

Mając na uwadze powyższy zarzut, wniosła o zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego B. S. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt 2 k.k. na art. 156 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt 2 k.k., a co za tym idzie, zmianę orzeczenia w zakresie orzeczonej kary.

Prokurator zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonej.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 4 wyrokowi temu zarzucił:

rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec B. S. kary w wymiarze dwóch lat i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności za zarzucany jej czyn z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu, oraz w relacji do celów jakie kara ta miałaby spełniać w zakresie społecznego oddziaływania.

Podnosząc powyższy zarzut na podstawie art. 427 § 1 pkt i art. 437 k.p.k. wniósł o: zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i wymiarzenie oskarżonej kary 6 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej jest niezasadna, natomiast na uwzględnienie zasługiwał zarzut apelacji prokuratora.

Odnośnie apelacji obrońcy.

Stawiając zarzut błędu w ustaleniach faktycznych co do zamiaru oskarżonej, skarżąca przedstawia własne, odmienne wnioski od poczynionych przez Sąd orzekający, a wysnute z niekwestionowanego materiału dowodowego. Na poparcie swego stanowiska cytuje tezy orzeczeń innych sądów, dotyczących zamiaru ewentualnego zabójstwa, z którymi można się zgodzić lecz należy pamiętać, że są one wynikiem analizy i oceny ustalonych okoliczności w innych sprawach. W niniejszej sprawie Sąd I instancji rozważył wszelkie dowody i okoliczności istotne dla ustalenia zamiaru oskarżonej i trafnie uznał, że oskarżona przewidując możliwość skutku śmiertelnego, na to się godziła. Nie można skutecznie zakwestionować stanowiska Sądu orzekającego, co do tego, że dorosły człowiek zdaje sobie sprawę z tego, że nóż jako ostre narzędzie jest przedmiotem niebezpiecznym i ugodzenie nim człowieka może doprowadzić do obrażeń, skutkujących zgonem. B. S. to niebezpieczeństwo dla życia człowieka zwiększyła, gdyż dwukrotnie ugodziła nożem Z. L., co stanowi okoliczność potwierdzającą prawidłowość ustaleń co do zamiaru ewentualnego zabójstwa.

Wbrew stanowisku obrońcy, fakt iż cios w klatkę piersiową zadany był z niedużą siłą a drugi cios w okolice pachwiny udowej, a więc część nogi nie kojarząca się z obecnością ważnych narządów dla życia, nie stoi na przeszkodzie przyjęciu zamiaru ewentualnego, tym bardziej gdy zważy się, iż oskarżona działała z zamiarem nagłym.

Nieskuteczne jest kwestionowanie przez obrońcę zamiaru ewentualnego poprzez powoływanie się na działanie oskarżonej w warunkach ograniczonej poczytalności w stopniu znacznym. Twierdzi apelująca, że stan ten niewątpliwie utrudniał proces logicznego myślenia i właściwego przeanalizowania własnych działań a jednocześnie domaga się przyjęcia działania oskarżonej w ramach art. 156 § 3 k.k. podnosząc, że występki ten charakteryzuje się złożoną stroną podmiotową, w której spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu jest objęte umyślnością a pozostająca w związku przyczynowym śmierć człowieka – nieumyślnością. Zachowanie oskarżonej po zdarzeniu, a mianowicie wezwanie pogotowia ratunkowego, co nastąpiło nie zaraz po ugodzeniu nożem, lecz po powycieraniu podłogi z krwi i umyciu wszystkich noży, a także podłożenie poduszki pod głowę pokrzywdzonego, są to okoliczności, które wskazują iż B. S. nie działała z zamiarem bezpośrednim, nie zaś – jak twierdzi obrońca – okoliczności zaprzeczające działaniu jej z zamiarem ewentualnym.

Sąd Apelacyjny podzielił zatem stanowisko Sądu Okręgowego co do winy oskarżonej w kształcie przypisanym jej wyrokiem, jak też co do oceny prawnej jej działania. Nie uwzględnił tym samym Sąd Apelacyjny wniosku środka odwoławczego, który został wadliwie sformułowany. Przyjęcie proponowanej w nim kwalifikacji wymagałoby zmiany ustaleń faktycznych co do zamiaru oskarżonej a więc takiego opisu czynu, który uzasadniałby subsumpcję pod wnioskowany przepis.

Oдноśnie apelacji prokuratora.

Zarzut tego środka odwoławczego okazał się zasadny.

Niekwestionowana przez strony opinia sądowo-psychiatryczna, stwierdzająca iż oskarżona działała w warunkach art. 31 § 2 k.k. zezwalała Sądowi orzekającemu na skorzystanie z możliwości nadzwyczajnego złagodzenia kary, według zasad jej wymiaru określonych w art. 60 § 6 pkt 2 k.k. Prokurator nie kwestionuje zasadności zastosowania dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia, jednak podnosi, że wymierzona kara jest karą najniższą według zasad jej wymiaru a przez to razi surowością. Skarżący podnosi, że Sąd orzekający nie doszacował okoliczności obciążających, wpływających na jej wymiar, gdy tymczasem uzasadnienie zaskarżonego wyroku wskazuje, że żadnej tego rodzaju okoliczności nie dopatrył się.

Sąd I instancji wymienił tylko okoliczności łagodzące, jakie uwzględnił przy wymiarze kary a następnie zawarł ogólnikowe stwierdzenie, że tak wymierzona kara jest odpowiednia do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia zawinienia oskarżonej. Nie ocenił jednak ani stopnia zawinienia oskarżonej ani też stopnia społecznej szkodliwości a okoliczności te, w tym w szczególności stopień społecznej szkodliwości czynu ustalony przez pryzmat art. 115 § 2 k.k. wymagałby poczynienia ustaleń niekorzystnych dla oskarżonej. Słusznie uwzględnił Sąd orzekający na korzyść oskarżonej to, że udała się ona do sąsiadki, by wezwać pogotowie do pokrzywdzonego, lecz poza zasięgiem rozważań pozostawił jej nieco wcześniejsze zachowanie po ugodzeniu nożem Z. L. a polegające na umyciu

zakrwawionej podłogi i umyciu wszystkich noży. Winien nadto Sąd I instancji rozważyć i ocenić treść wypowiedzi oskarżonej, skierowanej do sąsiadki oraz interweniujących funkcjonariuszy policji, członków załogi pogotowia ratunkowego na temat okoliczności doznania ran przez pokrzywdzonego. W prawidłowej ocenie powyższego zachowania się oskarżonej pomocna może być wiedza specjalna biegłych – psychiatrów, którzy uzupełniająco winni odnieść się do tej kwestii, w tym w szczególności co do ewentualnego wpływu stanu dysforycznego w chwili czynu na jej późniejsze działanie. Przesłuchując uzupełniająco biegłych-psychiatrów, którzy wydawali opinie ustali Sąd Okręgowy, czy jest możliwość określenia stopnia znacznego ograniczenia poczytalności w stosunku do jej całkowitego zniesienia.

Poza zasięgiem ustaleń i rozważań Sądu orzekającego pozostała też kwestia stanu nietrzeźwości oskarżonej w chwili czynu, co przecież świadczy na jej niekorzyść.

Mając na uwadze fakt, iż Sąd I instancji w sposób niedostateczny rozważył okoliczności istotne dla wymiaru kary, w tym także które powodowałyby konieczność poczynienia niekorzystnych dla oskarżonej ustaleń faktycznych, Sąd Apelacyjny z uwagi na treść art. 454 § 2 k.p.k., nie uwzględnił wniosku prokuratora o podwyższenie kary lecz uchylił zaskarżony wyrok w tym zakresie i sprawę przekazał w tej części do ponownego rozpoznania.

Procedując ponownie, Sąd Okręgowy uwzględni powyższe wywody i może w szerokim zakresie skorzystać z art. 442 § 2 k.p.k.

Na wniosek obrońcy zasądził Sąd Apelacyjny od Skarbu Państwa koszty nieopłaconej obrony z urzędu w stawce podstawowej, powiększonej o podatek VAT.

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.